

Warszawa, dnia 16 lipca 2004 r.

GI-DEC-DS-144/04

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) i art. 12 pkt 2, w zw. z art. 29 ust. 2 oraz art. 30 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Skarżącego, o udostępnienie przez Prezydenta Miasta Krakowa, danych osobowych małoletniego X. Y., ze zbioru danych osobowych Państwowego Domu Dziecka Z.

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga dotycząca odmowy udostępnienia mu danych osobowych małoletniego X. Y., ze zbioru danych osobowych Państwowego Domu Dziecka Z.

W przedmiotowej skardze Skarżący podniósł: „(...)W dniu 15.09.2003 r. wystąpiłem do Archiwum Miasta Krakowa z wnioskiem o wyrażenie zgody na udostępnienie dokumentów nieletniego X.Y. z zasobów akt wychowanków Państwowego Domu Dziecka Z. Archiwum Urzędu Miasta Krakowa wydało decyzję odmowną wskazując w uzasadnieniu na brak przymiotu opiekuna prawnego po stronie wnioskodawcy. (...)”. Ponadto Skarżący wskazał: „(...) Strona złożyła umotywowany wniosek, w którym w sposób wiarygodny uzasadniła potrzebę posiadania przedmiotowych danych oraz podała we wniosku informacje pozwalające na wyszukanie w zbiorze wskazanych danych oraz ustalenie ich zakresu i przeznaczenia. Dane osobowe, których udostępnienia strona się domaga, dotyczą syna naturalnego strony. Strona przypuszcza, że mogą one zawierać dowody świadczące o nieprawdziwości środków dowodowych użytych w postępowaniu o pozbawienie władzy rodzicielskiej. Brak jest, zdaniem strony, podstaw do przyjęcia istnienia negatywnych przesłanek fakultatywnego udostępnienia danych osobowych.(...)”.

W celu ustalenia okoliczności przedmiotowej sprawy, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wszczął postępowanie wyjaśniające. Na podstawie nadesłanych do Biura GODO w toku niniejszego postępowania wyjaśnień Prezydenta Miasta Krakowa, oraz całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ustalono, co następuje:

1) Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Krakowie, ul. Przy Rondzie 7, postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2000 r., zakazał w trybie natychmiastowym kontaktów Skarżącego z małoletnim X.Y. (sygnatura akt: III Nsm 311/0/P), natomiast prawomocnym postanowieniem z dnia 11 września 2001 r. pozbawił Skarżącego władzy rodzicielskiej nad małoletnim X.Y., zakazał mu osobistej styczności z ww. (sygnatura akt: III Nsm 147/00/P) oraz orzekł o umieszczeniu dziecka w Domu Małego Dziecka;

2) Posłowie na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej: Pan J.H., w piśmie z dnia 18 września 2003 r. (znak: BPJH/DP/21/03), Pan Z.W. w piśmie z dnia 15 października 2002 r., Pan B.P., w piśmie z dnia 19 listopada 2002 r. (znak: RP/223/104/2002), Pan S.P., w piśmie z dnia 26 listopada 2002 r. oraz Pan Z.Z., w piśmie z dnia 13 listopada 2002 r., zwrócili się do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie, z prośbą o ponowne rozpatrzenie sprawy, w zakresie dotyczącym zasadności pozbawienia Skarżącego władzy rodzicielskiej nad jego małoletnim synem X.Y. Pismem z dnia 30 marca 2004 r., sędzia E.W. - Zastępca Dyrektora Departamentu Sądów Powszechnych w Ministerstwie Sprawiedliwości, poinformowała Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, iż, pomimo wskazanych powyżej wystąpień Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Ministerstwo Sprawiedliwości nie znalazło podstaw do wznowienia postępowania w sprawie, której wystąpienia te dotyczyły;

3) Państwowy Dom Dziecka Z. w którym w okresie od marca 2000 r. do końca 2001 r. przebywał małoletni X.Y., rozwiązano pod koniec 2001 r. Dokumenty, zawierające dane wychowanków wskazanego Domu Dziecka, w tym także małoletniego X.Y. zostały, stosownie do regulacji ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1396 z późn. zm.), umieszczone w Archiwum Urzędu Miasta Krakowa. W konsekwencji, administratorem danych osobowych wychowanków Państwowego Domu Dziecka Z., utrwalonych w dokumentach wskazanej placówki oświatowo – wychowawczej, jest w chwili obecnej Prezydent Miasta Krakowa;

4) w dniu 15 września 2003 r., Skarżący złożył w Archiwum Urzędu Miasta Krakowa, wniosek o umożliwienie mu przejrzenia oraz wykonania kopii zdjęć małoletniego X.Y., pochodzących z okresu od marca 2000 r. do końca 2001 r., w którym to okresie małoletni X.Y. przebywał w Państwowym Domu Dziecka Z.

5) odmawiając Skarżącemu uwzględnienia powyższego wniosku Urząd Miasta Krakowa, Wydział Organizacji i Nadzoru w piśmie z dnia 27 listopada 2003 r. powołał się na brzmienie art. 30 ustawy o ochronie danych osobowych zgodnie z którym, administrator odmawia udostępnienia danych osobowych ze zbioru danych podmiotom i osobom innym,

niż wymienione w art. 29 ust. 1, jeżeli spowodowałyby to istotne naruszenie dóbr osobistych osób, których dane te dotyczą lub innych osób. Uzasadniając swoje stanowisko Urząd Miasta Krakowa wskazał, iż pomimo, że Skarżący jest biologicznym ojcem małoletniego X.Y., to z uwagi na fakt pozbawienia go prawomocnym postanowieniem sądu praw rodzicielskich, nie posiada przymiotu przedstawiciela ustawowego dziecka a wobec tego, nie jest podmiotem uprawnionym do uzyskania żądanych danych na mocy przepisów prawa. W konsekwencji, Urząd Miasta Krakowa wyjaśnił, iż nie miał podstaw do udostępnienia żądanych danych w oparciu o dyspozycję art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Nadto, poinformowano Skarżącego, iż udostępnienie mu danych osobowych małoletniego X.Y. w oparciu o brzmienie art. 29 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych jest wyłączone z uwagi na konieczność ochrony prywatności małoletniego i brak zgody jego przedstawiciela ustawowego.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył co następuje:

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest organem do spraw ochrony danych osobowych i zgodnie z brzmieniem art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, do jego kompetencji należy min. kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych oraz wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonywania przepisów o ochronie danych osobowych. Zatem, wyłącznie we wskazanym zakresie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest uprawniony do podejmowania działań w sferze wzajemnych relacji pomiędzy małoletnim a jego biologicznym rodzicem. W szczególności Generalny Inspektor nie jest właściwy dla oceny zasadności i prawidłowości prowadzonych przez inne organy postępowań w sprawie ograniczenia bądź pozbawienia praw rodzicielskich Skarżącego nad jego synem – małoletnim X.Y.

Stosownie do brzmienia art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, w przypadku udostępniania danych osobowych w celach innych niż włączenie do zbioru, administrator danych, który to podmiot został zdefiniowany w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy (organy państwowe, organy samorządu terytorialnego, państwowe i komunalne jednostki organizacyjne, jak również podmioty niepubliczne realizujące zadania publiczne, osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi, jeżeli przetwarzają dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych i które mają siedzibę albo miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo w Państwie trzecim, o ile przetwarzają dane osobowe przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), udostępnia posiadane w zbiorze dane osobom lub podmiotom uprawnionym do ich

otrzymania na mocy przepisów prawa. Zgodnie zaś z regulacją zawartą w art. 29 ust. 2, dane osobowe, z wyłączeniem danych, o których mowa w art. 27 ust. 1, mogą być także udostępnione w celach innych niż włączenie do zbioru, innym osobom i podmiotom niż wymienione w ust. 1, jeżeli w sposób wiarygodny uzasadnią potrzebę posiadania tych danych, a ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane dotyczą.

W myśl art. 30 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator danych odmawia ich udostępnienia ze zbioru danych osobowych podmiotom i osobom innym niż wymienione w art. 29 ust. 1, jeżeli spowodowałyby to: 1) ujawnienie wiadomości stanowiących tajemnicę państwową, 2) zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa, życia i zdrowia ludzi lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, 3) zagrożenie dla podstawowego interesu gospodarczego lub finansowego państwa, 4) istotne naruszenie dóbr osobistych osób, których dane dotyczą lub innych osób.

Dane osobowe udostępnia się na pisemny, umotywowany wniosek, chyba że przepis innej ustawy stanowi inaczej. Wniosek powinien zawierać informacje umożliwiające wyszukiwanie w zbiorze żądanych danych osobowych oraz wskazywać ich zakres i przeznaczenie (art. 29 ust. 30). Wzór wniosku o którym mowa został określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie określenia wzorów wniosku o udostępnienie danych osobowych, zgłoszenie zbioru danych od rejestracji oraz imiennego upoważnienia i legitymacji służbowej inspektora Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (Dz. U. Nr 80, poz. 522 z późn. zm.).

Udostępnienie danych osobowych ze zbioru na wniosek podmiotu, który nie jest uprawniony do ich uzyskania na podstawie przepisów prawa ma charakter fakultatywny w tym sensie, iż to administrator danych, którym w niniejszej sprawie jest Prezydent Miasta Krakowa, dokonuje oceny, czy podmiot wnoszący o udostępnienie danych w sposób wiarygodny uzasadnił potrzebę posiadania tych danych, zaś ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane dotyczą a także, nie zachodzą przesłanki odmowy udostępnienia danych, wymienione w art. 30 ustawy o ochronie danych osobowych. Ocena ta leży zatem w gestii administratora danych. Jednakże, nie oznacza to, iż rozstrzygnięcie sprawy ma wyłącznie arbitralny charakter. Podkreślenia bowiem wymaga, że wymienione w art. 29 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych, przesłanki udostępnienia danych osobowych jak również, określone w art. 30 ustawy przesłanki wyłączające dopuszczalność udostępnienia danych, nie mają charakteru całkowicie subiektywnego. W celu zapobieżenia dowolnej interpretacji powołanych pojęć blankietowych (nieostrych) przez administratorów danych, ustawodawca upoważnił Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do kontroli zasadności udostępnienia bądź odmowy udostępnienia danych osobowych ze zbioru.

Odnosząc powyższe uwagi do stanu faktycznego niniejszej sprawy należy wskazać, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku Skarżącego. W uzasadnieniu takiego rozstrzygnięcia należy powołać art. 111 § 1 zd.

I ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.), zgodnie z brzmieniem którego, jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej.

W świetle okoliczności przedmiotowej sprawy podkreślenia wymaga, iż Skarżący, z uwagi na pozbawienie go władzy rodzicielskiej nad małoletnim X.Y., a okoliczność ta została poparta prawomocnym orzeczeniem sądu, a zatem nie posiadając statusu przedstawiciela ustawowego dziecka, nie jest podmiotem uprawnionym do otrzymania danych osobowych ww z mocy prawa. W danej, konkretnej sytuacji nie znajduje zatem zastosowania regulacja art. 29 ust. 1 ustawy a dopuszczalność udostępnienia przedmiotowych danych należy rozpatrywać w oparciu o brzmienie art. 29 ust. 2 ustawy. W ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych fakt, iż Skarżący jest biologicznym ojcem małoletniego X.Y. niewątpliwie wymaga by uznać, iż istnieje po jego stronie, uzasadniona i wiarygodna, określona w art. 29 ust. 2 ustawy, potrzeba posiadania danych osobowych dziecka. Także Urząd Miasta Krakowa, Wydział Organizacji i Nadzoru w Krakowie nie kwestionował istnienia, w rozpatrywanej sprawie, wskazanej przesłanki udostępnienia danych osobowych w celach innych niż włączenie do zbioru i podmiotowi innemu niż uprawniony do otrzymania danych z mocy przepisów prawa.

Jednakże, zdaniem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych udostępnienie Skarżącemu danych osobowych małoletniego X.Y., wbrew stanowisku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze, wyrażonemu w prawomocnym postanowieniu z dnia 11 września 2001 r. oraz – na co wskazał Urząd Miasta Krakowa w piśmie z dnia 27 listopada 2003 r., uzasadniając odmowę uwzględnienia wniosku Skarżącego o udostępnienie mu danych osobowych X.Y. - stanowisku jego przedstawiciela ustawowego, spowodowałoby istotne naruszenie dóbr osobistych dziecka, w szczególności zaś jego prawa do prywatności. Stosownie do brzmienia art. 23 ustawy z dnia 13 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego, niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Jakkolwiek tzw. prawo do prywatności nie zostało wymienione we wskazanym katalogu dóbr osobistych prawnie chronionych, jednakże podkreślenia wymaga, że katalog ten ma charakter otwarty a zawarte w treści przytoczonego powyżej przepisu wyliczenie dóbr osobistych jest jedynie przykładowe. Istnienie prawa do prywatności, jako dobra prawnie chronionego nie budzi wątpliwości w orzecznictwie ani doktrynie. Jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 24 czerwca 1997 r (sygnatura: K. 21/96), koncepcja prawa do prywatności opiera się na zasadach i regułach odnoszących się do: „różnych sfer życia jednostki, a ich wspólnym mianownikiem jest przyznanie jednostce prawa

„do życia własnym życiem, układanym według własnej woli z ograniczeniem do niezbędnego minimum wszelkiej ingerencji zewnętrznej. [A. Kopff, Koncepcje prawa do intymności i prywatności życia. Zagadnienia konstrukcyjne, Studia Cywilistyczne, t. XX/1972]. (...) Tak rozumiana prywatność odnosi się przede wszystkim do życia osobistego, rodzinnego i towarzyskiego i czasem jest określana jako „prawo do pozostawienia w spokoju”. [zob. W. Sokolewicz, Prawo do prywatności [w:] Prawa człowieka w Stanach Zjednoczonych, Warszawa 1985, str. 252] (...) Na ogół przyjmuje się, że prywatność odnosi się też do sfery informacji dotyczącej danej osoby i gwarantuje min. pewien stan niezależności, w ramach którego, jednostka może decydować o zakresie i zasięgu udostępniania i komunikowania innym osobom informacji o swoim życiu. (...)”.

W ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych okoliczność, iż Skarżący został prawomocnym postanowieniem sądu pozbawiony władzy rodzicielskiej oraz objęty zakazem osobistej styczności z małoletnim X.Y. przemawia za tym, iż udostępnienie Skarżącemu danych osobowych jego biologicznego syna X.Y., stanowiłoby nieuzasadnioną ingerencję w sferę życia prywatnego dziecka, tym samym zaś naruszałoby jego prawa i wolności.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych i art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się z do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Warszawa, ul. Stawki 2) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od daty doręczenia niniejszej decyzji.